

Bodem

Anouk Hofman
AKD

Jurisprudentie

In februari 2014 zijn er twee uitspraken gepubliceerd die duidelijkheid geven over het toetsingskader voor het nazorgplan bij bodemsanering en het toetsingskader voor een spoedeisende sanering. Beide uitspraken worden kort toegelicht.

Toetsingskader nazorg

*ABRvS 26 februari 2014,
201204046/1/A4,
ECLI:NL:RVS:2014:592*

Wanneer na een bodemsanering blijkt dat er verontreiniging aanwezig is gebleven en in het bijbehorende evaluatieverslag is opgenomen dat beperkingen in het gebruik van de bodem of maatregelen in het belang van de bescherming van de bodem noodzakelijk zijn, dan dient er op grond van artikel 39d van de Wet bodembescherming een nazorgplan te worden vastgesteld. Met dat plan wordt voorzien in het beheer van verontreinigde stoffen in of op de bodem zodat voorkomen wordt dat zich in de toekomst (nieuwe) risico's voordoen. Het nazorgplan heeft de instemming van het bevoegd gezag. Die instemming is een appellabel besluit.

In de procedure die leidde tot de uitspraak van 26 februari 2014, was beroep ingesteld tegen de door het college van burgemeester en wethouders van de Gemeente Haarlem verleende instemming met het nazorgplan dat was opgesteld voor het zuidelijke deel van het Ridsterrein in Haarlem. Tegen de instemming met het nazorg-

plan voor het noordelijke deel van het Ridsterrein was al eerder geïndiceerd (ABRvS 15 mei 2013, ECLI:NL:RVS:2013:CA0157). Het nazorgplan voor het zuidelijke deel had tot doel het voorkomen van humane risico's, het tijdig signaleren en voorkomen van eventuele verspreiding van de verontreiniging van het grondwater over de terreingrens, en het voorkomen van de afstroming van overtollig regenwater naar het terrein van derden als gevolg van de hogere ligging van de leeflaag ten opzichte van het vroegere maaiveld en het omliggende terrein. De nazorgvoorzieningen bestonden uit een drain en vijf peilbuizen.

Deze uitspraak verdient om twee redenen een vermelding: (1) het (beperkte) toetsingskader voor nazorgplannen wordt geëxpliciteerd en (2) de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State spreekt zich uit over de toelaatbaarheid van oudere onderzoeksgegevens in het nazorgplan.

Als gezegd behoeft het nazorgplan de instemming van het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag moet in dat kader beoordelen of de gebruiksbeperkingen of maatregelen die in het nazorgplan zijn opgenomen voldoende zijn om ervoor te zorgen dat de verontreiniging die na de sanering is achtergebleven niet zal leiden tot een vermindering van de kwaliteit van de bodem. In beroep ligt vervolgens de vraag voor, zo formuleert de Afdeling bestuursrechtspraak het, of er aanleiding bestaat voor het oordeel dat het college zich niet in redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat de kwaliteit van de bodem niet zal verminderen met de in het nazorgplan opgenomen maatregelen en de aan het besluit van 30 september 2013 verbonden voorschriften. Het nazorgplan wordt aldus marginaal door de Afdeling bestuursrechtspraak goetst. Voor de appellante betekent een dergelijke terughoudende toetsing dat hij in feite slechts met een contra-expertise de in het nazorgplan opgenomen gegevens en rapportages succesvol kan weerleggen. Een enkele ontkenning is onvoldoende voor een gegrond beroep.

Eén van de gronden van beroep zag daarop dat de in het nazorgplan opgenomen gegevens over de kwaliteit van het grondwater in de peilbuizen en het water in de drain verouderd waren en daarom niet meer mochten worden gebruikt. De betreffende gegevens dateerden van 2006 tot en met 2011. De Afdeling bestuursrechtspraak achtte deze gegevens echter nog voldoende betrouwbaar en sloot daarmee in wezen aan bij de door haar ingezette lijn ten aanzien van de houdbaarheidsduur van onderzoeksrapportages in het kader van bodemsaneringen. Zo wordt voor bodemsaneringen bij mobiele verontreinigingen een maximale houdbaarheidsduur van onderzoeken van drie tot vijf jaar aanvaard (ABRvS 14 november 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BY3065). Nu het nazorgplan dateerde van 2013, de laatste onderzoeksgegevens dateerden van 2011 en het hier de nazorg van een mobiele verontreiniging betrof (de verontreiniging kon zich in het grondwater verspreiden), sluit de Afdeling bestuursrechtspraak met deze overweging dus aan bij haar jurisprudentie inzake de houdbaarheidsduur van onderzoeksrapportages in het kader van bodemsaneringen.

Vaststelling ernst en urgentie bodemsanering

*ABRvS 12 februari 2014,
201302256/1/A4,
ECLI:NL:RVS:2014:400*

In deze uitspraak waren drie gevallen van ernstige bodemverontreiniging aan de orde. Voor verontreiniging van de gevallen 2 en 3 was naar de mening van Gedeputeerde Staten een spoedige sanering noodzakelijk, omdat die gronden waren verontreinigd met vluchtige gechlloreerde koolwaterstoffen, respectievelijk vluchtige aromatische koolwaterstoffen. Deze uitspraak verdient bespreking, omdat de Afdeling bestuursrechtspraak hier het toetsingskader voor een spoedeisende sanering inzichtelijk maakt.

Op grond van artikel 37 lid 1 Wet bodembescherming stellen Gedeputeerde Staten in geval van een ernstige

bodemverontreiniging vast of het huidige dan wel voorgenomen gebruik van de bodem of de mogelijke verspreiding van de verontreiniging leidt tot zodanige risico's voor mens, plant of dier dat spoedige sanering noodzakelijk is. De beoordeling van de vraag of er sprake is van spoedeisendheid vindt plaats aan de hand van de Circulaire bodemsanering 2013 – of zijn voorloper, de Circulaire bodemsanering 2009.

In deze uitspraak maakt de Afdeling bestuursrechtspraak de systematiek van de circulaire inzichtelijk. Voor de vaststelling of sprake is van spoedeisendheid, wordt in de circulaire in de eerste plaats een onderscheid gemaakt tussen drie groepen risico's: humane risico's, ecologische risico's en verspreidingsrisico's. Doet één van deze risico's zich voor, dan is een spoedeisende sanering noodzakelijk indien dat risico onaanvaardbaar is. De beoordeling van de onaanvaardbaarheid is dus de tweede stap. Uit de circulaire volgt onder andere dat in ieder geval sprake is van onaanvaardbare verspreidingsrisico's indien de grondwaterverontreiniging onbeheersbaar is. Dat is, aldus de circulaire, aan de orde indien de grondwaterverontreiniging groter is dan 6000 m³ en de verspreiding nog steeds toeneemt. Uit het voorgaande volgt aldus dat de circulaire bij de beoorde-

ling van de vraag of een spoedeisende sanering noodzakelijk is, stapsgewijs moet worden doorlopen: de circulaire kent een gelaagde opbouw.

Wetgeving

Actualisering normdocumenten Regeling bodemkwaliteit

Stcrt. 2014, 6579

De Regeling bodemkwaliteit is per 1 april 2014 gewijzigd. De Regeling bodemkwaliteit geeft een nadere, technische invulling van de regels uit het Besluit bodemkwaliteit. In de regeling zijn onder andere de normen opgenomen voor de wijze waarop de kwaliteit van bouwstoffen, grond en baggerspecie wordt bepaald en op welke wijze aan deze normen wordt getoetst. Ook geeft de regeling nadere invulling aan de regels met betrekking tot de kwaliteitsborging in het bodembeheer. Zo is voor de in artikel 2.1 Regeling bodemkwaliteit genoemde werkzaamheden, waaronder de aanleg en periodieke inspectie van bodembeschermende voorzieningen, bepaald dat die alleen mogen worden uitgevoerd door erkende personen of bedrijven. Per werkzaamheid geeft de regeling aan volgens welke normdocumenten deze erkende personen of bedrijven moeten werken. De normdocumenten, die terug te vinden zijn

in bijlage C bij de regeling, worden in samenspraak met het bedrijfsleven en de overheid opgesteld. Omdat het bedrijfsleven regelmatig innoveert, wordt de regeling periodiek, gemiddeld twee keer per jaar, herzien, zo ook per 1 april 2014.

De belangrijkste wijziging betreft de actualisatie van de normdocumenten. De normdocumenten zijn vaak voor interpretatie vatbaar. Daarom wordt in zogenaamde interpretatiedocumenten uitgelegd hoe specifieke tekstpassages in de normdocumenten moeten worden begrepen. Tot 1 april gold dat deze interpretatiedocumenten alleen konden en moesten worden gebruikt bij het privaatrechtelijke toezicht. Zolang deze interpretatiedocumenten niet waren verwerkt in de bijbehorende normdocumenten vielen ze niet onder de reikwijdte van het publiekrechtelijke toezicht. Met de wijziging van de regeling zijn alle interpretatiedocumenten per 1 april jl. opgenomen in de geactualiseerde normdocumenten. Daarmee is aldus bewerkstelligd dat de erkende instellingen, het publieke toezicht door de Inspectie Leefomgeving en Transport, de certificatie-instellingen en de Raad voor Accreditatie dezelfde uitgangspunten hanteren bij het toezicht op en de controle van de werkzaamheden op grond van de Regeling bodemkwaliteit.